

LŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
 óra 60 fillér.
 óra 1.80 fill.
 Vidéken:
 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Deák Ferencz-u. 18. sz.,
 hová minden levelezés
 és egyéb küldemény
 címzendő.
 Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Agyonütötte az anyját. — A vonat kerekei alatt.

A kivándorlás és visszatelepítés.*)

Irta: Csukássy Mór.

I.

Hogyan? Hát lehetséges, hogy Rákóczi és Kossuth népe itt hagyja ez áldott rögöt, amit apáink vérük árán szereztek, a mihez egy évezred dicsősége, fénye és boruja, öröme és bánata forródott. — Hát igaz? Vajjon az éhes gyomrot a sajgó sziv nem bírja már türelemre s első sorban kenyér kell, a haza már csak ócska fogalom.

Szomoru, de való, igaz.

Kiürül lassankint a kis ház, hol az öregapa a szabadság születését élte meg, elhagyja az unoka a ringó böleső helyét s vándor-bottal kezében utra kel, arra felé, a hol nagyobb a kereset, kisebb az adó és nem kell a fiát katonasorba állítani, épen mikor legszebb korát éri el s a hol mindenekfelett a szabadság, az édes, korlátlan érzés még nincs békóba verve. Amerikában — hova a kivándorlás főképen irányul, — ezen a képzelhetetlen arányu 38.725,981 km² területen átlag 9 lélek lakik egy km²-en; mi sem természetesebb, minthogy a szabadság itt még virágjában van. Nem zaklatja az adózót a végrehajtó, a kisbíró, a jegyző, a szolgabíró, a főszolgabíró, alispán, kormánybiztos stb., mindama sok sróf és kerék, a mi a modern állam gépezetével együtt született.

Érdekes jelensége a népszikológiájának. Milliók és milliók hagyják oda a kultura szálaitól át megszórt homi földet, hogy az idegenben tenger meg-

próbáltatás, veszély fáradtság és áldozat árán beléhelyezkedjenek az ősember életkeretébe, a dél-amerikai pampák ingoványain vagy az őserdők ezer halált rejtő csalitjában. Inkább hallgatja a puma és jaguár undok szisszenését, megküzd a folyóban leskelődő alligátorral, a fa sudarán meghuzódó vampírral, a csörgőkigyóval s a moszkitók és hangyák milliói-val, elszenvedi az éghajlat kegyetlenségét, a honvágy mardosó fájalmát, csak egyet akar, egyért küzd, hogy reménye legyen a boldogulásra, hogy szabadlegyen, mint az igazi Ember. Mert mindnyájunk lelkében ott a szabadság prometheusi tüze, de az egyikben lángol, másikban csak parázs alatt van, de mikor bűnös kezek végkép el akarják oltani, sárkány tüze lészen belőle, mely jobban pusztít, mint a gyehenna-tűz!

*

Már az öreg Seneca megállapította, hogy a kivándorlásnak három szülőke van:

1. politikai vagy vallási motívum, háboruk és hitbeli villongások;
2. társadalmi nyavalyák, mint a nyomor, a drágaság, a munkahiány; és
3. pillanatnyi befolyások, mint mások által való elcsábítás, rábeszélés, stb.

A XVII. században kezdődő ujabbkori kivándorlás, melynek első óriási hullámai a Nagy-Britanniától az északamerikai partokig fodorodtak, a reformációban leli gyökerét, tehát vallási motívumban. A német kivándorlásnak a 30 éves háboru képezi egyik határkövét. A mikor virágzó gazdaságok és egzisztenciák gyökerestül elpusztulván, a kétségbeesett gazdala-

kosság nagy része elkeseredve hagyta itta politikailag és gazdaságilag zilált német földet, hogy bizva az ősgermán energiában és munkaerőben, új otthont alapítson a tengeren túl. Általában a háborukat közvetlenül követi — mint a hajókat a czápák — a harc színhelyéről a kivándorlás. Az 1866-iki porosz-osztrák háboru után is a csehek közül kerek számmal tízezerrel több vándorolt ki, mint előbb.

Egyébiránt ez csak a külső ok. Valójában nem politikai, hanem inkább gazdasági krízis játszik szerepet, mely minden politikai küzdelemnek elmaradhatatlan folyamánya. Szomoru példa erre hazánk mai közgazdasági állapota.

Új ügykezelés a rendőrségnél.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 4.

Dr. Hadady Endre főkapitány ügykezelési rendeletet dolgozott ki, melyet október hó 15-től kezdve életbe léptet. A közönség tájékoztatása czéljából az új rendszert az alábbiakban közöljük:

I. A főkapitány ügyköre. A hivatal általános felügyelete és vezetése; elnöki és személyi ügyek, rendőri fegyelmi ügyek; kávéház, kávémérés, vendéglő, szálloda, bérkocsi, hordár, társaskocsi, zsibárus, és közvetítés, iparok engedélyezése, zálogház engedélyezése körüli eljárás, italmérési ügyekben véleményezés; táncvigalmak, hangversenyek, mutatványok, könyörödomány gyűjtések és házalások engedélyezése; utlevelek és igazolványok kiadása iránti eljárás; hulla áthelyezések és hullaszállítások körüli eljárás.

II. Tussay Gábor alkapitány. Iparügyek és iparügyi kihágások; állategészségügy és állategészségügyi kihágások; iparhatósági biztosi teendők; állatvásártéri rendszet és piaci árjegyzékek készítése; lelenczek és elhagyott gyermekek ügye; az elismert jellegű betegsegélyző pénztárak időközi vizsgálata; az elismert jellegű betegsegélyző

pénztári köteles tagok kórházi ügye.

III. Pataky Sándor alkapitány. Cselédügy és cselédügyi kihágások a cselédnyilvántartási kihágásokkal; közegészség és köztisztasági ügyek és kihágások; piacz rendszet, az állatvásárok kivételével, de a városi vám kihágások betudásával; tűzrendszet, a kéményseprési ügyekkel; kórházügy, az elismert jellegű pénztári köteles tagok kórházügyének kivételével.

IV. Szabó József alkapitány. A városi szabályrendeletekben minősített és sanctionált kihágások, a cselédnyilvántartásra, közegészségre és köztisztaságra, a bérkocsi ügyre és a városi vám ügyre vonatkozó kihágások kivételével: a munkaszünet elleni kihágások; eltűnt és eltévedett egyének, elvesztett és talált tárgyak ügye; közvetítő üzletek és zálogházak időközi vizsgálata; építés-rendőri ügyek.

V. Dr. Kossa Elemér. A büntető és kihágási törvényekbe ütköző büntettek, vétségek és kihágások; toloncz és kitiltási ügyek; öngyilkossági és hirtelen halál esetek.

VI. Schiller Ede fogalmazó. Mezőrendőri kihágások és a bítang állatok ügye; a bérkocsisok nem ipari kihágásai.

Agyonütötte az anyját.

— Saját tudósítónktól. —

Kéménd községből jelentik, hogy Tóth Ferencz odaváló lakos három évig szolgált a huszároknál, a honnan a mult hét végén érkezett haza. Mialatt távol volt, apja, Tóth István bajba keveredett, a miért elítélték három esztendőre s most üli a büntetését.

Tóth Istvánné azonban meguntta az egyedüllétet, vigasztalót keresett magának s úgy látszik talált is, mert most, hogy a fia megérkezett, olyan állapotban volt, a melyről mindenki megláthatta, hogy a gólya közel jár a házhoz, pedig a férj már másfél év óta a börtönben sinlődik.

A fiut nagyon elkeserítette anyjának ez a viselkedése s e mellett a falubeliek is mindenfélét beszéltek az anyjáról, ami csak fokozta az ingerültségét. Tegnap este a fiu éppen akkor ért haza, a mikor az anyja a szeretőjével beszélgetett a kert alatt.

*) Lapunk szük tere miatt Csukássy Mór munkatársunknak közgazdasági szempontból nagyfontosságú cikkét több folytatásban végig leközöljük.

A fia vasvillát vett a kezébe észrevetlenül meglepte a szerelmeket és egy hatalmas csapással le akarta teríteni a csábitót, a ki azonban észrevette a dolgot, s az asszonyt maga elé rántotta. Az ütés, mely neki volt szánva, az asszonyt érte, a ki koponyarepedés következtében meghalt.

Rablóíamadás a sétatéren.

Kolozsvár, okt. 4.

Csak tegnap regisztráltunk egy esetet, mely épp úgy szignálja a szervezeten rendőrség „ügybuzgalmát”, mint minő eklatáns fényben mutatja be azt a nagyfoku elfajulását közbiztonságunknak, melynek előnyeit a város minden részében meghúzódó kétes alakok változatos kivitelű gáztettekkel használják fel.

Rég rámutattunk arra a betegségre, melyben az újjászervezett rendőrség sinylik és hibázattunk a kivitelnek azt a módját, hogy a rendőrség szervezését a *kiképzésben* látják illetékeseink és nem abban, hogy a csekély létszámot megfelelő színvonalra emeljük nemcsak erkölcsileg, de *fizikailag is*. Tanácsunknak nem lett meg a várt eredménye és ilyen állapotban, mely még mindig a Deák Pál rezsimére emlékezteti a polgárokat nem várhatunk semmi új fejezetet a rendőrség működésének kronikájában. Nem várhatjuk még azt sem, hogy fényes nappal biztosságban járják be a főreesebb helyeket e város polgárai és hogy lépten nyomon ne legyenek kitéve a zeg-zugos utcákban lapangó kétes existenciák gyilkának.

Hogy mennyire nem tulzotak állításaink, szolgáljon bizonyosságul erre az alantú eset.

Sz. P. Kolozsvári állami tisztviselő tegnap kora este egy hölgynek társaságában haladt a sétatér egyik nyílt részén.

Mikor a bicikli-pálya közelébe jutottak megpihenés céljából egy padra ültek le. Alig foglalták el azonban helyüket, a közeli bokorból nesz hangzott feljűk. Kevéssel erre egy hatalmas termetű, marcsona alak hagyta el a bokrot s egyenesen az üdülők felé tartott. Bizalmatlan külseje és támadó fellépése gyanút keltett a hölgy kísérlőjében, aki más védőeszköz hiányában zsebkést vett ki zsebéből.

A gaz utonálló ezalatt megtámadta a nőt, hogy nehéz aranylánczát és drága fűl-ékszerreit birtokába kerítse, de e pillanatban Sz. P. mellének szélegezte a kést, mitől a merénylő anynyira megijedt, hogy a lövölde irányában elmenekült.

Tegnap sikerült anynyit megtudni az utonállót illetőleg, hogy az egy *Papán* nevű köszörűs, aki a rendőrség előtt sem ismeretlen. Ugyanez az egyén az, aki csak a közelmúltban egy fiatal leány megbecstelenítésénél mint bűnrészes tetten éretett.

Ime az eset. És most kérdjük: Mikor látják már helyénvalónak illetékeseink *komolyan* is foglalkozni a rendőrség *radikális* szervezésével!

Hairoy haladunk bizony egyetlen polgára sem lesz annak idején Kolozsvárnak aki örülhesen rendőri intézményünknek modern nivóra való emelésén.

Lezuhant az ablakból.

Kolozsvár, okt. 4.

Végzetes szerencsétlenség történt tegnap a Kossuth Lajos-utczában. Egy emeletes ház ablakából az utca kövezetére zuhant Oltyán Mari leányzó és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés reménnyel néznek hozzátartozói. Az esetről ezeket jelenti munkatársunk.

A Kossuth Lajos-utca 79. számú ház emeleti lakásának ablakait tisztogatták tegnap délelőtt Oltyán Mari és Nagy Zsuzsa cselédleányok. Közben lebeszélgettek az utczára, amint ismerőseiknek valamelyike haladt el alattuk.

Oltyán Mari is kinézett mikor egyik ismerőseivel akart beszélni s mert nagyon kihajolt az ablakon, lábai megcsuszta és a szerencsétlen leány lezuhant a kövezetre.

A járókelők ijedten rohanták körül, de a kinosan nyöszörgő cselédhez egyik sem nyult.

Végre a mentők is megérkeztek, akik konstataáltak, hogy a cselédleány kartörésen kívül még koponyarepedést is szenvedett, ami rendszerint halálos kimenetelű.

Most a kórházban ápolják.

Rendőrségi históriák.

Kolozsvár, okt. 4.

Tegnapelőtt egy kóbor leányzót fogtak be a rendnek ugynevezett éber őrei. Szegény Julcsa, akinek csak az egyik nevét írjuk itt meg, rossz utra tévedt és néhány napig bekerült a rendőrségi szuterrén kijózanító hüvösségébe.

Tegnap aztán jelentkezett érte az apja:

— Tekintetes uram, alázatos instáncziával vónék, tetszik tudni a leányom irányában!

— Nos, mi van a leányával?

— Engedjék ki kéröm, mivelhogy jegyese is vona a leányomnak, meghát az is szeretné viszonytlanítani...

— Hát tulajdonképpen mi is a maga Julcsájának a foglalkozása — kérdezi az irgalmas kapitány, mert hiszen illik is szóba állani az ágról szakadt emberrel.

— Instálom tekintetes uram, hát addig csak amolyan kicsapongó vót, de nagyon megígérte, hogy ezután csakis jól viseli magát.

Am az ígélet nem elég ilyen főbenjáró esetekben és a szép Julcsa, a csapongó hajadon, akinek minden tévedése daczára megbocsájthat talán a jegyese, továbbra is ott marad a rendőrségi „szuterrénben” a csavargók és utonállók szorakoztatása

mellett élve át büntetésének nátralevő napjait.

A másik aki az inspekeziós szobában jelentkezik — egy öreg ur. Hófehér a haja, hófehér bajusza is és üvegszemei mögöl ket alig pislogó szempár ragyog elő — maga a megtestesült alázatosság az egész ember.

— Fölvilágositást kérnék a kapitány urtól! feleli.

— Csak kevesebb czimet és több fizetést feleli az inspekeziós tiszt, aztán kérdi: Milyen irányban?

— Válok a feleségemtől, aki nagyon goromba. Eddig kikerültem volna, de már képtelen vagyok erre. Öreg is a testem, törődött is, nem bírja ki a sok kellemetlenséget. Ott hagyok minden butort neki, csak a kofferemet viszem el. Azt mondta azonban a házigazda, hogy fizessem ki előbb a bért egész februárig, pedig hát az asszonyé a lakás, neki üzlete is van benne, én csak alkalmazottja voltam...

— Probálkozzék a járásbíró-ságon, utasítja az inspekeziós a kétségbeesett öreget. Oda tartozik a dolog!

Az öreg illedelmes köszöntés után ment is kifelé, de az ajtóból visszafordult. Csupa bánat szomorúság a tekintete:

— Tetszik tudni csak a kofferem kell, a többi maradjon az asszonynak, mert nagyon ezudarul bánat velem a goromba...

A vonat kerekei alatt

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 4.

Tegnapelőtt este a balavásári állomáshoz közel egy 40 évesnek látszó ember került a vonat kerekei alá. Fején csonttörést szenvedett, hátán és mellén súlyos zuzódások estek s jobb lábát keresztül vágta a kerék.

Az előhívott balavásári orvos amputálta az összezuzott lábat, bekötözte sebeit és kocsira tették a szerencsétlen embert, hogy a marosvásárhelyi kórházba szállítsák. A súlyosan sebesült az uton még beszélt és elmondta kísérlőinek, hogy a bonyhai vásárról ballagott haza, de jól bepálkázott állapotban, és így került a vonat kerekei alá.

Kérte a kísérlőket, hogy mondják meg feleségének, viseljen gondot az 5 gyermekére. — Utközben a szerencsétlen áldozat meghalt s csak holttestével értek a kísérlők be Marosvásárhelyre, hol a kórházba szállították a hullát a törvényszéki boncolás megejtése végett.

A rendőrség telefonon tudakozódott a szerencsétlen ember neve és kiléte után. Balavásárról azt az értesítést kapta, hogy László Imrének hívták a vonat alá került embert.

Végszó.

Kolozsvár, okt. 4.

Lapom tegnapi számában jeleztem, hogy Groszmann munkatársam soraira röviden és befejezősül válaszolni fogok. Ez most alább a következőkben teszem:

Kedves barátom! Tegnapi hozám intézett cikkedben talán önvigaszt képen megemlíted Mór Tamás „utópia”-ját, mely kárpótolni fog a tévedésekről, melyeket „női erkölcs” czimű cikkemben körülírtam.

Utópiáról nem lehet beszélni akkor, midőn soraidat egy *utópikus képlet látása diktálta a tolladba*.

Avagy nem-e utópikus érzület árujják el tegnapi soraid, mikor a női erkölcsöt a mai korrupt társadalmi viszonyok léte mellett akarod megteremteni?

Ki követelheti komolyan, hogy ma — midőn társadalmunk „oszlopai”-nak nagyobb része kóros asszonyokkal paktálnak s mesterségesen gyártják a prostituált létszámát — tiszta legyen a nők erkölce?

Ilyen álomkép csak az utópisták: az álmodozók szemében jelenhet meg.

Azok az emberek, kik nem rajongók, nem álmodozók, akik résztvesznek az élet mindennapi nehézség küzdelmeiben — éppen e képlet ellenkezőjét látják megjelenni, rideg, vérfagyasztó színnyalában. Mert azok a szegény földhöz ragadt nők, akik a mai társadalom szemétdombjairól kiszorítottak s akiket cikkedben kedves barátom dolgozni küldesz, nem tehetnek mást, mint — *eladják* magukat.

Példa erre a dolgozó székely leány nép is, akit miniszteri engedélylyel visznek ki Romániába.

Tessék tehát ilyen viszonyok mellett erkölcsöt teremteni.

Igazad van, mikor azt írod, hogy az erkölcs bíráskodás háládatlan mesterség.

Azoban aki erkölcsbíró akar lenni, annak először is igazságosnak kell lenni, másodsor pedig — fölvetett ügyben — ismeretkörrrel is kell bírni.

Nem akarom rólad azonban mindkét föltétel hiányosságát bizonyítani, de előbbi cikkedben a férfitanuknál használt erős kitételeid indítottak multkori „női erkölcs” czimű védőszavam megírására.

Schaberl József.

HIREK.

Kolozsvár, okt. 4.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyét rendező bizottság arra való tekintettel, hogy október hó 12-én, vasárnap teméntelen vendég lesz Kolozsvárt, kiknek javarésze még aznapi vonatokkal elutazik, avégből hogy szükségleteiket a helybeli kereskedőknél kielégíthessék, a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését kérte a kereskedelmi

minisztériumtól. A vendégek iránti figyelmen kívül a munkaszünet függesztését az is indokolta teszi, hogy egyes iparágak folytatására az ünnepély miatt mellyel lehetetlen szükség van.

— **A királysátor felállítására.** A Mátyás király-szobor leleplezési ünnepélyét rendező bizottság annak idején Ó Felsőké képviselője és az udvar részére egy díszes sátor felállítását vette tervebe. A sátor felállítását a tegnapi már meg is kezdték s a napokban teljesen fel is lesz állítva, úgy hogy díszítése is megkezdhető lesz. A napokban kezdik meg a nagy vashid díszítését is, mely azonban nagyságát tekintve, több időt fog igénybe venni s a terv szerint a díszítő művészet egyik remek munkája lesz.

— **Football-torna.** Az „Egyetemi Football-Egylet” 1902. évi október hó 5-én (vasárnap) d. u. 2 órakor a katonai kis gyakorló téren (Külközp-utca végén) nagy football-tornát fog rendezni. A tornában 5 intézet 7 (11-es) csapattal vesz részt. Az előmérkőzések az egész héten folytak. A közép- és döntő mérkőzések kezdete d. u. 3 órakor. Belépti díj nincs. A mérkőzések fénypontja mindenesetre a kolozsvári római katolikus főgymnasium I. csapatának mérkőzése lesz az unitáriusokkal, ezt azért említjük fel, mert az unitáriusok eddig minden csapatot levertek, kivéve a most először fellépő kath. főgymn. I. csapatát.

— **Rend az ünnepélyen.** A Mátyás szobor leleplezési ünnepélyén a rend fenntartásáról dr. Hadady Endre főkapitány elnöke alatt külön bizottság gondoskodik. A bizottság tegnapi délután 4 órakor a főkapitányi hivatalban ülést tartott, melyen megállapították az intézkedéseket. A testületek sorfalának s általában az elhelyezésnek a helyszínen való beosztására a főkapitány elnöke alatt Boros György, Havas Lázár, Hevesi József és Polcz Rezső biz. tagokat kérték fel.

— **A malomárok elzárva.** Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa a következő hirdetményt hozza az érdekeltek tudomására: Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy a Kis-Szamos malomárok vize folyó évi október hó 20. napján reggeli 4 órától ugyane hó 28. napjának reggeli 7 órájáig el fog vétetni. Ennek következtében felhivatnak érdekelt telek és vízműtulajdonosok, hogy a malomárok medrében szükségessé vált takarítási és javítási munkálatokat a fennebb körülírt 8 napi határidő alatt mulhatatlanul hajtsák végre. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsá-

nak 1902. szeptember hó 20. án tartott üléséről. Szavcsma Géza kir. tan. polgármester.

— **Lóverseny.** Az erdélyrészi falkavadász társulat az idejémetingjének első azaz október 5-ik napjára a nevezések lezártak. A program 5 futamot ír elő, melyek megnyitóját a lovas mezőnyi vadászverseny képezi s vadászverseny tölti be annak a 3-ik 5-ik pontját, de ezekben már 7—7 ló nyergetetik. 2-ik futamra előírt „Buksi” akadályversenybe 6 ló startolhat.

— **A gyors hajtás áldozata.** A városi szabályrendeletek szakaszában fontos szerepet játszik az a pont, mely a járművek tulajdonosait lassu hajtásra kötelezi. Ez van megírva papíron, de a gyakorlatban nem jutott érvényre egyetlen betűje sem e szabályrendeletnek. Így nem csodálkozhatunk a balesetek nagy számán, melyek éppen ama felületességnek következményén, hogy a fuvarosok között senki nincs aki magára nézve kötelezőnek ismerné el e szabályrendeletet, viszont a hatóság sem törődik azzal, hogy rendeleteit rákényszerítse a polgároknak. Tegnapi megint áldozata lett egy kis fiú a gyors hajtásnak. A Wesselényi-utczában történt, hogy Parkis Jenő tanuló maga alá tiport egy vágató kocsit. A fiúcska jelentékenyebb sérüléseket szenvedett. Rendőrségünk „hozzálátott” a nyomozáshoz.

— **Verekedő napszamosok.** Zajos volt a Deák Ferencz-utca tegnapi Muntyán Dénes és Alb Juon szászlónai gazdálkodók veszekedéséről. A két falusi ember valami keresztelőn vezett össze s addig pereltek, mit tetlegességre fajult viszálykodásuk. Az utca gyerkőcök nagy goudiumára osztogatták a pofokat s derekas munkát kellett kifejtsen a rend éber őre, hogy szétválassza összehasonlott polgárait a vidéknek. Most mindkettő a dolgozóházban üli meg a harezitört...

— **Tolvaj sátoros-czigányok.** Két torzonborz kölsejű, bizalmatlan tekintetű czigány kereste föl tegnapi Nadaszka János külvárosi földész portáját. Külsejükről ítélve sátorosok lehetnek, kik modern népvándorlók nomád életmódot folytató hordáíhoz tartoztak. A két atyafi azon czimen, hogy könyöradományt gyűjtenek végigkilincselte a telek lakóinak szobáját s csak midőn eltávoztak vették észre a házbéliek, hogy konyhaeszközeiket alaposan megdézsmálták. A tolvaj czigányok ellen följelentést is tettek a károsultak, de a rendőrség még nem talált helyes nyomra.

— **Október 6.** A nemzet gyásznapját az idén is kegyeletos emlékezéssel üli meg az ország polgársága. Aradon nagy gyászünnepe lesz a vértanúk szobránál és a vesztőhelyen. Majdnem minden társas kör emlékezésnek szenteli az október 6-iki napot.

Az aradi Golgotha szomorú évfordulóját kegyelettel üli meg a főváros közönsége is. Délelőtti gyászistentisztelet lesz, délután pedig különböző egyesületekben rendeznek emlékünnepeket. Emlékünnepe lesz a Sas-körben és a 48-as polgári körben. A „Kereskedő ifjak társulata” a gyászünnepe október 5-én délután 5 órakor rendezi a társulat dísztermében (IV. Magyar-utca 3.) Az alkalmi beszédet Szatmári Mór országgyűlési képviselő tartja. Megüli a napot Torontálvármegye közönsége is. A nagybecskereki Magyar olvasókör kezdeményezésére elzarándokolnak Elemérre Kiss Ernő tábornok sírjához.

— **Rendőrként akart lenni.** Dülöngő, mámoros, borközi állapotban levő magyart tuszkolt tegnapi egyik rendőr a „tekintetes főkapitány ur” elé s megtette illendően a jelentését:

— Jelentem alásan bekísértem ezt az embert, mert botrányos dolgot művelt az utczán. Figyelmeztettem, hogy nem szabad, de azért mégis úgy ordított, mint egy sakáll!

A kapitány kérdőre vonta ezért a magyart:

— Nős, mondja, igaz ez?

A borközi ember ravaszul vág szemével egyet a rendőr felé, aki bekísérte, azután dutyi ide, dutyi oda, egész kedélyesen válaszolt:

— Hát igaz kéröm. De csak a hangomat próbálgattam, mert „röndér” akartam lenni!

— **Deszkát akart lopni.** Kompán János kocsis tegnapi éjjel behatolt Smiel Dávid fakereskedő deszkaraktárába, hogy a készletet meglopja. Ám még tetthez sem fogott, midőn észrevették szándékát a rendőrök is s hogy meg ne kísértse azt — még egyszer — letartóztatták.

— **Olvasóink figyelmét** felhívjuk az „Erzsébet” gőz- és kádfürdőre, hol bámulatos olvasó árak mellett kényelmesen megfürödhünk. A fürdő bérlőinek, személyzetének előzékenysége megérdemli, hogy csupán emiatt — eltekintve a nagy kényelemtől amiben ott részünk lehet — kitüntessük pártolásunkkal.

— **Olvasóink figyelmét** felhívjuk, hogy megtörténtek és színelehagyott ruhákat olvasó árak mellett *Czink Józsefnél* festessék és tisztíttassák. Wesselényi Miklós (Hid)-utca 25 sz. a főposztával szemben. 11

Színház és Művészet.

A bolond. Jobb és összevágóbb előadásban került színre premier-darabunk tegnap. Sikerült alakítást nyújtott a czimszerepben Kassai Károly, akit a közönség mindvégig lelkesen ünnepelt. Mellette Sugár Aranka tűnt ki precíz hangjával és díszkrét énekszámával. A rendezés is kifogástalanabb volt, mint az előző nap estéjén.

Kurucz Feja Dávid. Fényes Samu nagyhatású drámája lesz vasárnap az első délutáni előadás.

A piros bugyelláris. Csepreghy népszínműve holnap este kerül színre Török biróné szerepében Sugár Arankával, kinek ez lesz nálunk első népszínműi szerepe.

Két eredeti darab fölelevenítésére kerül a sor a jövő héten. Az egyik Csiky Gergely „Örök törvény” című nagyhatású drámája, a másik Szigeti József nagyon rég nem adott színműve a „Rang és mód”. Mindkét fölújításra elkészült már az előadói személyzet.

Színházi műsor:

V. d. u.: Kurucz Feja Dávid.
este: A piros bugyelláris.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombat okt. 4-én.

A bolond.

Mese 3 felvonásban. Irta: Rákosi Jenő. Zenéjét Szabados B.

SZEMÉLYEK:

Deli urfi	— — —	Hunfi
Pimnó	— — —	Mátra
Piroska	— — —	Szabó
Kékike	— — —	Gergely
Dirigó	— — —	Ligeti
Böngér	— — —	Katona
Csudamér	— — —	Váradi
Bimbó	— — —	Kassai
Bimbilla	— — —	Sugár A.

Kezdeté este 7 órakor.

Kiadó-tulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

Hatóságilag engedélyezett nagy

!! VÉGELADÁS !!

Réti Sándor-féle

Deák Ferencz-utca 4. szám alatti

férfi-ruha és posztó-üzlet

● teljesen feloszlik. ●

30, 40, 50%-al leltári áron alól

eladatnak:

Férfi öltönyök — — 4 frttól kezdve
Fiu öltönyök — — — 2 frttól kezdve

Gyermek öltönyök — — 70 krtól kezdve
Férfi nadrág — — — 80 krtól kezdve
Szövetek — — — 65 krtól kezdve
Honi és külföldi gyapju szövetek 1.50 krtól
Posztó kalapok — — — 50 krtól

A teljes üzleti berendezés eladó.
Üzlethelyiség kiadó.

Apró hirdetések.

KERESLET.

Üzletszerzőket alkalmaz egy biztosító társaság helybeli vezérigénysége; előnyben részesülnek oly egyének, akik e téren még járatlanok. Jelenrkezhetnek jó megjelenésű hölgyek, urak. Egyelőre egy havi próbaműködés alatt magas jutalék, későbbben fix és jutalék az eredménytől függ. Jelentkezhetni **Wesselényi Miklós-utca 6. sz., I. emelet, az irodában.** — Bizonyítvány vagy más ilyen igazoló okirat nem szükséges. Nyugdíjazott vasúti és más ily hivatalnokok szívesen vétetnek.

KINÁLAT:

Tanításban gyakorlott, erélyes joghallgató tanítást vállal. Levelet „Szorgalom” czimre a kiadóhivatalba kérek.

LEVELEZÉSEK.

Szép vagyok. Levél ment a kiadóba.

Agglegény. Levél van a kiadóhivatalban.

Megmentőnek levele van.

Csinos 18 éves fél barna leány vagyok melyik csi-

nos barna fiatal ember ösmerkedve meg velem. Levelet várok a kiadóba „Hóvirág” czimen.

asszony vagyok, ki volna hajlandó velem megismerkedni. Levelet a kiadóba várok „Kék Borostyán” czimen.

Csinos 28 éves független

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel ugyszinte a nagyrebesült vevőimmal tudatni, hogy az **egész nyár folyama alatt is**

I. rendű **Bükk, Usztatott, Hántott Cser, Hasított Cser és Tölgyfa**

KAPHATÓ.

- I. rendű bükk fa 4 négyszög. 11 frt. 22 kor.
- Usztatott bükk fa 4 négyszög. 10 „ 20 „
- Hántott cser fa 4 négyszög. 9.50 „ 19 „
- Hasított cser fa 4 négyszög. 10 „ 20 „
- Tölgy fa 4 négyszög. 9.50 „ 19 „

Nazaszállítva 1 frital drágább.

A megtekintésére ingyen kocsii.

FISCH GÉZA, fakereskedő.

Megrendelhető telefonon 315. sz. és **Wesselényi Miklós-utca 14. sz.**

HAZAM kávéház udvar. 20-00

Kitünő magyar konyha.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Szentegyház-utcai (Státus-házban)**

Czell-söracsarnok

kezelését átvettem és igyekezni fogok az étkeket a legolesőbb árban kiszolgáltatni. Minden **villásreggeli 10 kr., egy pohár sör 7 kr.** A helyiség három

részre van osztva, mely társas

ebédek és vacsorák

tartására bármely időben alkalmas. Tisztán kezelt boraim kitünnek. Pontos és gyors kiszolgálásról gondoskodni fogok. **Kitünő tisztelettel:**

82 1-15

Botha Ferencz.

Üzletáthelyezés.

Tisztelt rendelőim becses tudomására hozom, hogy a „Központi Szálloda” alatt volt cipész-üzletemet **áthelyeztem a Kossuth Lajos-utca 21. sz. alá,** az új kollegium átellenébe. — Elvállalok mindennemű szakmámba vágó munkákat — legfinomabttól a legegyszerűbbig. Árftételeim a legszolidabbak. Vidéki megrendelést csak lábbeli vagy mérték után készítek. Javításokat gyorsan és pontosan készítek. — Kérve a nagyközönség szives pártfogását, — vagyok teljes tisztelettel:

Kövári Károly, cipész-mester.

Üzletáthelyezés.

MÉSZÁROS ÜZLETEMBEN, SZÉCHENYI-TÉR 39. ALATT NAPONTA FRISS ÉS TISZTA HUS KAP

A nagyérdemű közönség becses támogatását kérve vagyok **Tokai Sándor** szolgálatkész tisztelettel

Telefon **471.** szám.

Ullmann F.

Czim-, Czimperfestészeti és díszítési czibkek üzlete
KOLOZSVÁRT, Rákóczi-ut 14. sz.

Elvállal mindennemű díszítési munkálatokat **ugy magán, mint középületekre,** legegyszerűbbtől a legdíszebb kivitelben. Azonkiyül készletben tart **saját gyártmányu ZÁSZLOKAT** czimmerrel ellátva minden méretben. Díszítésre alkalmas **CZIMEREKET** állami, városi és minden ez alkalomra használandó kivitelben; továbbá szép kivitelű **Zászló-rudakat** külön is 4 métertől 8 méteres hosszúságig, a legjutányosabb árban. **Diszítések** rajzok, tervek, díjtalanul készíttetnek. Előjegyzések és megrendelések mielőbb kéretnek, nehogy az idő rövidsége miatt meg ne lehessen felelni a **75 4-7** kivitelnek.

Telefon **471.** szám.

Braun Mihály

hangszerkészítő. Nagy javító műhely, nagy raktár az összes hangszerrek és azok alkatrészeinek. **Kolozsvár, Vesselényi Miklós-utca 18.**

Alapított 1877. Telefon 77 sz.

KAHAN N. SAMU szesz nagy kereskedő Likőr- és Rum gyáros. Kolozsvár, Deák F-u. 21. Ajánlja saját főzötti seprő és szilva pálinkát továbbá valódi angol és belföldi Rumot és mindenféle Likőröket.

Nagyban és kicsinyben. Szolid árak mellett.

Mártonosi Péter férfi és női cipész

fizletét visszahelyezte **Széchenyitér 17-ik szám alá.** Ajánlja magát e szakba vágó **férfi-, női és gyermekcipők elkészítésére** legujabb divat szerint és a legjutányosabb árak mellett. Iavitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

HALLÓ!

Uj tűzifa üzlet.

A legjobb és legolesőbb tűzifát Löbli Dániel és társa uj tűzifa üzletében lehet megrendelni.

Fatelepe: Vasuti csuza. Megrendelhető

Löbli Dániel fűszer üzletében Heltai-utca 7. sz.

HALLÓ!

KNAPCSIK és SZENTKIRÁLYI

uri és női cipészek. **Első erdélyi czipőfelsőrész készítő.** Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca, a „Központi Szálloda” épületében.

BEVÁTH E. SÁNDOR

varrógép, kerékpár nagyraktára hangszerüzlete **Kolozsvár.** Motorerőre berendezett mechanikai műhelyben a javítások gyorsan és olcsón elkészülnek. Kerékpárokat veszek, becserelek és kölcsön is adok. Tanítási díj 6 korona.

Müller utóda

SOMLYAI M. Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4. Ajánlja: üveg-, porcelán-, lámpa és háztartási eszközök raktárát. Lámpa javítások, képkeretezések eredeti gyári áron.

ERZSÉBET

GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ KOLOZSVÁRTT

Kis-Szamos-utca 1. szám.